

CHỤP X-QUANG CHO CHÓ MÈO: CÓ THỰC SỰ ĐƠN GIẢN?

Lưu Đức Hiền và Trịnh Thị Cẩm Vân

Phòng khám thú y Chợ Lớn

Chụp X-Quang là phương pháp được áp dụng vào chẩn đoán từ lâu trong các bệnh viện nhân y, nhằm giúp phát hiện tương đối chính xác nhiều bệnh lý quan trọng. Ở ngành thú y, con bệnh thường là một chú cún, cô mèo với đa dạng tính cách mà không phải lúc nào cũng ngoan ngoãn nghe theo lời bác sĩ thú y hay chủ nuôi. Thế mới thấy việc chụp X-Quang ở các phòng mạch thú y chắc chắn không phải là điều đơn giản “kêu sao làm vậy”. Một ca chụp X-Quang cho thú có thể chỉ cần vài phút nhưng cũng có thể kéo dài tận mấy giờ vẫn chưa thể hoàn thành. Đồng thời, không phải ca bệnh nào chúng ta cũng có thể gây mê để tiến hành chụp.

Khi có chỉ định chụp X-Quang, cả chủ nuôi và thú nuôi cần được chuẩn bị tâm lý rất kỹ càng. Việc đảm bảo an toàn phóng xạ là điều kiện tiên quyết để đảm bảo sức khỏe cho chủ nuôi bằng các trang phục chống tia X như áo chì, yếm cổ chì, găng tay chì và kính chống tia X.

Đối với thú nuôi như chó, mèo, cần tạo mọi môi trường thân thiện để giảm cảm giác lo âu, sợ hãi và cũng cần được chuẩn bị tâm lý làm quen với phòng chụp và bàn chụp. Phòng chụp thú y cần yên tĩnh, chủ nuôi có thể phải ở trong phòng chụp cùng với thú để tạo cảm giác yên tâm cho thú.

Tư thế thú nằm để chụp cũng rất quan trọng, nhằm giúp cho việc chụp lấy hình ảnh rõ nét và chính xác hơn. Trong một số trường hợp chỉ cần nằm sai tư thế chụp, sẽ ảnh hưởng rất lớn đến kết quả trên film X-Quang. Thế nên, đôi khi việc cầm cột thú trong quá trình chụp là cần thiết. Việc tư vấn cho chủ nuôi tư thế thú nằm chính xác trước khi chụp là điều quan trọng để chủ nuôi có thể hợp tác với bác sĩ thú y trong quá trình chụp.

Sau khi cho thú làm quen với không gian trong phòng X-Quang, cần kiểm tra loại bỏ vật dụng bằng kim loại trên cơ thể thú, kiểm tra vệ sinh và làm sạch đất cát nếu có trên lông thú tránh gây nhiễu lẫn kết quả trên film. Nên tập cho thú làm quen với tư thế sẽ chụp để xem trước phản ứng của thú sẽ ra sao trước khi chụp.

Việc điều hòa trạng thái của thú là rất cần thiết trong trường hợp cần kiểm tra hệ thống hô hấp – tim mạch. Thú không nên được chụp trong tình trạng nhịp thở, nhịp tim tăng cao, có thể gây nhòe hình hoặc khó khăn trong việc chụp ở thì hít vào.

Đặc biệt, mèo thường dễ bị kích động với người lạ, nên việc tiến hành chụp trên mèo sẽ càng khó khăn hơn. Việc cân bằng tâm lý thoải mái cho mèo trước khi chụp X-quang càng cần thiết hơn để tránh việc gây tổn thương cho chủ nuôi hoặc bác sĩ thú y. Nên để chủ nuôi và mèo trong phòng X-quang một thời gian ngắn để làm quen môi trường phòng chụp, dùng đệm không cản quang lót cho mèo nằm để tạo cảm giác dễ chịu. Theo dõi trạng thái tâm lý của mèo trước khi tiến hành chụp và tuyệt đối không cầm cột mèo ngay khi vào phòng chụp. Vì khi đã bị kích động, việc ổn định tâm lý lại cho mèo để chụp tiếp là điều rất khó khăn.

Cuối cùng, điều quan trọng khi tiến hành chụp x-quang cho chó mèo là kỹ thuật viên X-Quang và chủ nuôi phải thật sự kiên nhẫn trong quá trình chụp. Hạn chế việc cưỡng chế ép buộc thú để chụp vì có thể sẽ ảnh hưởng kết quả chẩn đoán.

Cuối cùng, kinh nghiệm trong việc chọn lựa tia thích hợp để chụp là điều kiện tiên quyết thứ hai để đảm bảo có một hình ảnh đẹp và chuẩn, tạo điều kiện thuận lợi cho bác sĩ chẩn đoán và giảm chi phí chụp đi chụp lại, đồng thời hạn chế được thời gian phơi nhiễm phóng xạ không cần thiết đối với chủ và vật nuôi.

